

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *To się czyta!* dla klasy 3 branżowej szkoły I stopnia. Edycja 2024

Szarą czcionką oznaczono zagadnienia, które stały się fakultatywne po wprowadzeniu zmian w podstawie programowej w 2024 r.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Po co była ta wojna? Próba zrozumienia historii	- określić temat tekstu Marcina Długosza	- uzasadnić, że tekst jest recenzją książki Petera Hitchensa dotyczącej przystąpienia Wielkiej Brytanii do II wojny światowej	- wymienić cechy recenzji	- zredagować notatkę na temat II wojny światowej z wykorzystaniem wiarygodnych źródeł informacji	- podać tematy przykładowych tekstów współczesnych publicystów
3., 4. Dramat pokolenia w wierszu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	- wymienić najważniejszych twórców polskiej literatury z okresu II wojny światowej	- określić temat wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego <i>Z głową na karabinie</i>	- wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pokolenie Kolumbów</i> w kontekście życia i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - wyjaśnić, na czym polegała tragedia pokolenia młodych Polaków w czasie II wojny światowej	- omówić obrazy przeszłości, teraźniejszości i przyszłości ukazane w wierszu <i>Z głową na karabinie</i>	- omówić motyw apokalipsy spełnionej w twórczości poetów pokolenia Kolumbów
5. Człowiek okaleczony w wierszu Tadeusza Gajcego	- wskazać Tadeusza Gajcego jako przedstawiciela pokolenia młodych twórców okresu okupacji	- przedstawić tematykę wiersza <i>Miłość bez jutra</i>	- omówić sytuację liryczną w utworze Tadeusza Gajcego - scharakteryzować uczucia podmiotu lirycznego wiersza <i>Miłość bez jutra</i>	- wyjaśnić, na czym polega katastrofizm generacyjny w poezji Tadeusza Gajcego	- odszukać obrazy wizyjne i symboliczne w wierszu <i>Miłość bez jutra</i>
6. Język złożony ze znaków – znaki	- wyjaśnić, co to jest znak - podać przykłady	- rozpoznać znaczenie przykładowych znaków	- wyjaśnić treść przykładowych znaków	- odróżnić znaki konwencjonalne	- wyróżnić funkcje języka: generatywną, poznawczą,

naturalne i konwencjonalne, znaki językowe	znaków - wyjaśnić pojęcia znaku językowego oraz języka jako systemu znaków	- określić słowa i ich połączenia oraz mniejsze części wyrazów jako znaki językowe	językowych	od znaków naturalnych - opracować znak ikoniczny dla firmy związanej z daną branżą	socjalizującą, kulturotwórczą
7., 8. Zagłada wartości w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego	- określić tematykę wybranych opowiadań Tadeusza Borowskiego	- zaprezentować najważniejsze informacje o życiu i twórczości Tadeusza Borowskiego - omówić elementy świata przedstawionego w opowiadaniach <i>Proszę państwa do gazu</i> oraz <i>Ludzie, którzy szli</i>	- wyjaśnić pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i> - scharakteryzować rzeczywistość obozową i sytuację więźniów na podstawie wybranych fragmentów utworów Tadeusza Borowskiego	- podjąć próbę oceny zachowania bohaterów opowiadań Tadeusza Borowskiego	- omówić język i styl opowiadań Tadeusza Borowskiego na wybranych przykładach z jego twórczości
9., 10. Dlaczego trudno było uwierzyć w Zagładę?	- poprawnie posługiwać się pojęciami: <i>Holokaust, Shoah, zagłada</i> - wyjaśnić termin <i>getto</i> - przedstawić bohatera reportażu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i>	- omówić realia życia w getcie na podstawie fragmentu książki Hanny Krall - określić przyczyny powstania w getcie podane przez Marka Edelmana	- uzasadnić, że fragment utworu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> jest zapisem rozmowy - podać przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury poświęconych ofiarom Holokaustu	- wskazać w utworze Hanny Krall cechy reportażu, wywiadu, powieści dokumentalnej i eseju - przedstawić i uzasadnić opinię na temat wybranych dzieł poruszających temat tragedii ofiar nazizmu	- wyjaśnić – w kontekście relacji Marka Edelmana – znaczenie zdania: <i>Chodziło tylko o wybór sposobu umierania.</i>
11. Czy apokalipsa spełniona uczy?	- określić tematykę artykułu Michała Kacwicza <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i>	- poprawnie posługiwać się w wypowiedzi dotyczącej tekstu Michała Kacwicza terminami: <i>artykuł prasowy, informacja, opinia</i>	- odszukać i przetwarzać informacje zawarte w tekście publicystycznym <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i> - odróżnić w tekście informacje od opinii autora	- wskazać fragmenty tekstu dotyczące obojętności świata wobec wojny na Ukrainie - podjąć próbę oceny tragicznego konfliktu na Ukrainie w kontekście doświadczeń z przeszłości	- zaprezentować wypowiedź ustną lub pisemną na temat: <i>Czy konflikty zbrojne mają sens?</i>
12. Podsumowanie – wojna i Holokaust	- wymienić twórców zaliczanych do pokolenia młodych okresu II wojny światowej i podać	- określić uczucia i przeżycia młodych ludzi ukazane w wybranych utworach Krzysztofa	- podać przykłady postaw młodych ludzi w nieludzkich czasach wojny i Holokaustu –	- scharakteryzować twórczość wybranych przedstawicieli pokolenia Kolumbów	- odnieść się do tezy Hannah Arendt o banalności zła, odwołując się

	przykłady ich utworów	Kamila Baczyńskiego - przedstawić realia obozu koncentracyjnego opisane w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego	na podstawie wybranych utworów literackich i innych tekstów kultury		do poznanych utworów literackich i innych tekstów kultury
13. Akt komunikacji i jego elementy	- wyjaśnić pojęcie <i>akt komunikacji</i> - określić nadawcę i odbiorcę przykładowych komunikatów	- wymienić elementy aktu komunikacji: <i>komunikat, nadawcę, odbiorcę, kontakt, kod, kontekst</i>	- sformułować komunikaty odpowiadające wybranym sytuacjom	- określić znaczenie poszczególnych elementów aktu komunikacji w zależności od funkcji wypowiedzi	- wskazać dominujący element aktu komunikacji w wypowiedziach pełniących różne funkcje
14. Powojenne radości i traumy	- określić tematykę fragmentu tekstu Marcina Żaremby <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i>	- omówić – na podstawie tekstu Marcina Żaremby – powojenne radości i problemy polskiego społeczeństwa	- określić kontekst historyczny i społeczny przedstawiony we fragmentach książki <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i>	- wyjaśnić, dlaczego Marcin Żaremba nazywa powojenną Polskę <i>areną wielkiej wędrówki ludów</i>	- przygotować wypowiedź pisemną na temat powojennych przeżyć bliskich osób
15. Odrzucić wszystko? – wiersz Czesława Miłosza <i>Pożegnanie</i>	- wymienić przedstawicieli powojennej literatury emigracyjnej	- określić wybrane ważne tematy literatury polskiej po 1945 roku - zaprezentować podstawowe informacje o życiu i twórczości Czesława Miłosza	- omówić stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Pożegnanie</i> do przeszłości - wyjaśnić tytuł utworu Czesława Miłosza	- odszukać w utworze aluzję literacką - wyjaśnić aluzję literacką zawartą w wierszu	- wyjaśnić znaczenie metafory życia zawartej w wierszu <i>Pożegnanie</i>
16. Człowiek i historia w filmie <i>Zimna wojna</i>	- przedstawić bohaterów i tematykę filmu <i>Zimna wojna</i> – na podstawie recenzji Grzegorza Brzozowskiego	- określić czas i miejsca akcji filmu Pawła Pawlikowskiego	- scharakteryzować głównych bohaterów <i>Zimnej wojny</i> i przedstawić ich losy - wyjaśnić, jak historia zdeterminowała życie bohaterów filmu	- wyjaśnić pojęcie <i>zimna wojna</i> w kontekście historycznym - określić, jak pojęcie <i>zimna wojna</i> łączy się z tematyką filmu Pawła Pawlikowskiego	- napisać recenzję filmu <i>Zimna wojna</i>
17. Życie emigranta w wierszu Kazimierza Wierzyńskiego <i>Kufer</i>	- określić temat wiersza Kazimierza Wierzyńskiego <i>Kufer</i>	- wymienić przedstawicieli literatury emigracyjnej lat 1945–1989	- przedstawić najważniejsze informacje o życiu i twórczości Kazimierza Wierzyńskiego	- omówić motyw tęsknoty emigranta za ojczyzną w utworach Kazimierza Wierzyńskiego	- odczytać symboliczny sens tytułu wiersza <i>Kufer</i>

			- określić sytuację podmiotu lirycznego wiersza <i>Kufer</i>		
18. Powrót Pana Cogito do ojczyzny	- wskazać Pana Cogito jako bohatera lirycznego cyklu utworów Zbigniewa Herberta - określić temat utworu <i>Pan Cogito – powrót</i>	- zaprezentować podstawowe wiadomości o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta - wskazać powody powrotu bohatera z emigracji opisane w utworze <i>Pan Cogito – powrót</i>	- wyjaśnić imię bohatera lirycznego cyklu wierszy Zbigniewa Herberta	- odszukać w wierszu Zbigniewa Herberta metafory odnoszące się do ojczyzny	- uzasadnić, że wiersz Zbigniewa Herberta jest przykładem liryki refleksyjno-filozoficznej - zinterpretować wybrany wiersz Zbigniewa Herberta
19. Podsumowanie – odbudowa i rozpad w powojennym świecie	- wymienić powojennych poetów emigracyjnych - podać przykłady wierszy poetów emigracyjnych i określić tematykę tych utworów	- wskazać powojenne teksty literackie zawierające motyw tęsknoty za ojczyzną	- omówić obraz życia Polaków w okresie powojennym na podstawie wybranych utworów literackich i innych tekstów kultury	- zaprezentować wypowiedź dotyczącą utworów literackich i filmów poruszających temat losów emigrantów po II wojnie światowej	- określić wpływ wydarzeń politycznych na decyzje bohaterów wybranych utworów literackich i filmowych
20. Różne odmiany polszczyzny	- rozróżnić język ogólnonarodowy i odmiany terytorialne polszczyzny: dialekty i gwary	- odszukać w przykładowych tekstach elementy gwarowe	- wyjaśnić, co to jest regionalizm - podać przykłady regionalizmów	- poprawnie posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej	- podać przykłady słownictwa charakterystycznego dla wybranej odmiany środowiskowej i zawodowej języka
21. Jak władza zmienia człowieka?	- określić tematykę tekstu <i>Władza. Dlaczego jedni ją mają, a inni nie</i>	- wskazać na podstawie fragmentu tekstu Jeffreya Pfeffera skutki posiadania władzy	- wyjaśnić znaczenie przykładowych frazeologizmów z wyrazem <i>władza</i>	- wymienić negatywne konsekwencje władzy dla jednostki i grupy – na podstawie tekstu Jeffreya Pfeffera	- opracować notatkę dotyczącą korzyści i zagrożeń związanych ze sprawowaniem władzy nad innymi ludźmi
22. Posłuszeństwo w wierszu Stanisława Balińskiego	- określić główny temat wiersza Stanisława Balińskiego <i>Wieża</i>	- odszukać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze <i>Wieża</i>	- przedstawić najważniejsze informacje o życiu i twórczości Stanisława Balińskiego - wyjaśnić tytuł wiersza <i>Wieża</i>	- wskazać problemy uniwersalne w utworze: posłuszeństwo i oddanie władzy	- przygotować wypowiedź pisemną lub ustną na temat podobieństwa utworu Stanisława Balińskiego <i>Wieża</i> i powieści George'a

					Orwella <i>Rok 1984</i>
23., 24., 25. Zwycięstwo prymitywnej siły w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	- przedstawić bohaterów <i>Tanga</i> i określić ich relacje rodzinne	- zaprezentować najważniejsze wiadomości o życiu i twórczości Sławomira Mrożka - wypowiedzieć się na temat sytuacji rodzinnej i postaw bohaterów <i>Tanga</i>	- scharakteryzować wybraną postać dramatu - omówić sposób przejęcia władzy przez prymitywną siłę, przedstawiony w dramacie Sławomira Mrożka	- wyjaśnić, dlaczego <i>Tango</i> stanowi ostrzeżenie przed dyktaturą - wyjaśnić tytuł dramatu	- wymienić cechy charakterystyczne groteski - wskazać elementy groteski we fragmentach <i>Tanga</i>
26. Zasady etykiety językowej	- wskazać zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych lub pisemnych	- poprawnie posługiwać się terminem <i>etykieta językowa</i> - podać przykłady sytuacji, w których stosuje się zasady etykiety językowej	- wskazać przykłady zwrotów grzecznościowych używanych przez nadawcę i odbiorcę w różnych sytuacjach komunikacyjnych	- poprawnie stosować zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych	- podać przykładowe sformułowania i zwroty grzecznościowe, które można wykorzystać w rozmowie z klientem
27. Władza na scenie i na ekranie	- podać przykłady filmów i seriali podejmujących temat władzy	- wypowiedzieć się – na podstawie recenzji filmu <i>Żelazna Dama</i> – na temat kariery politycznej Margaret Thatcher	- wymienić pozytywne i negatywne cechy bohaterki filmu <i>Żelazna Dama</i>	- omówić temat władzy na przykładzie wybranego filmu lub serialu	- przedstawić motyw władzy w wybranych dziełach literackich i teatralnych – od starożytności do współczesności
28. Rządzący i rządzeni w <i>Balladzie o okrzykach</i> Jacka Kaczmarskiego	- nazwać epoki i miejsca wydarzeń ukazane w <i>Balladzie o okrzykach</i>	- wypowiedzieć się na temat zachowań tłumu i władców, przedstawionych w utworze Jacka Kaczmarskiego	- wyjaśnić, dlaczego tekst Jacka Kaczmarskiego jest przykładem piosenki poetyckiej	- wskazać w utworze Jacka Kaczmarskiego elementy ballady jako gatunku literackiego	- uzasadnić tezę, że <i>Ballada o okrzykach</i> Jacka Kaczmarskiego stanowi komentarz do rzeczywistości PRL-u
29. Władza przeciwko młodym w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	- określić elementy świata przedstawionego w opowiadaniu <i>Wróg</i> : czas i miejsce akcji, bohaterów i wydarzenia	- zaprezentować podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego	- opisać na podstawie fragmentów tekstu sytuację obywateli, w tym ludzi młodych, w czasie stanu wojennego	- omówić i ocenić postawy uczniów wobec dyktatury wojskowej ukazane w utworze Marka Nowakowskiego - wyjaśnić tytuł opowiadania	- przygotować notatkę na temat stanu wojennego w Polsce na podstawie informacji z różnych źródeł

30. Podsumowanie – władza w literaturze polskiej XX wieku	- wymienić utwory literackie i inne teksty kultury XX w. zawierające motyw władzy	- podać tytuły wybranych piosenek poetyckich i określić ich tematykę	- przedstawić przykłady różnych postaw obywateli wobec władzy – na podstawie wybranych utworów literatury polskiej XX w.	- uzasadnić, że <i>Tango</i> Sławomira Mrożka i inne wybrane utwory stanowią ostrzeżenie przed dyktaturą	- wyjaśnić, dlaczego w literaturze XX w. często pojawia się temat władzy
31. Etyka słowa i inne składniki kultury języka	- wskazać wypowiedzi wyrażające pozytywny lub negatywny stosunek nadawcy do przedmiotu wypowiedzi	- rozpoznać w przykładowym tekście wypowiedzi wartościujące - określić podstawowe zasady kultury języka	- wartościować wypowiedzi językowe, wykorzystując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność - stosować zasady kultury słowa w różnych sytuacjach komunikacyjnych	- wyjaśnić znaczenie eufemizmów - przyporządkować eufemizmy do odpowiednich wyrazów lub zwrotów	- omówić znaczenie składników kultury języka: poprawności i sprawności językowej, etyki i estetyki słowa
32. O funkcjach pracy w naszym życiu	- zrelacjonować treść tekstu <i>Po co pracujemy?</i>	- wskazać powody podejmowania pracy – na podstawie tekstu Joanny Wilguckiej	- wymienić pozytywne i negatywne skutki pracy dla jednostki i rodziny - przedstawić własną opinię o znaczeniu pracy w życiu człowieka	- przygotować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy praca nadaje sens życiu człowieka?</i>	- wypowiedzieć się na temat przemian form pracy we współczesnym świecie
33. Praca artysty w wierszu Zbigniewa Herberta	- określić temat wiersza Zbigniewa Herberta <i>W pracowni</i>	- wypowiedzieć się na temat pracy artysty ukazanej w utworze <i>W pracowni</i>	- wyjaśnić termin <i>wiersz wolny</i> - wytłumaczyć, dlaczego utwór Zbigniewa Herberta jest przykładem wiersza wolnego	- wyjaśnić termin <i>sztuka naiwna</i> - podać przykłady dzieł zaliczanych do sztuki naiwnej - uzasadnić, że utwór Zbigniewa Herberta stanowi hołd złożony sztuce naiwnej	- opisać wybrany obraz polskiego malarza – przedstawiciela sztuki naiwnej
34. O pracy lekarza stażysty w książce Adama Kaya	- zreferować treść fragmentów dziennika Adama Kaya	- omówić motywy wyboru zawodu lekarza przedstawione w utworze Adama Kaya	- wskazać na podstawie tekstu trudności związane z wykonywaniem wymarzonego zawodu lekarza	- wymienić cechy dziennika jako formy wypowiedzi - zredagować fragment dziennika dotyczący pracy w wybranym zawodzie,	- odszukać przykłady utworów literackich lub innych tekstów kultury opisujących wybrany zawód

				z wykorzystaniem słownictwa branżowego	
35., 36. Argumenty i chwyttery erystyczne stosowane w dyskusji	- rozpoznawać argumenty oparte na faktach oraz oparte na emocjach	- dobierać argumenty za wybraną tezę i przeciwniej	- wyróżnić argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne - rozpoznawać chwyttery erystyczne, w tym argument <i>ad personam</i> , argumenty siły	- wyszukać przykłady argumentów <i>ad personam</i> oraz argumentów siły w wypowiedziach, w tym w wypowiedziach internetowych	- sformułować odpowiedź na argument <i>ad personam</i> z zachowaniem zasad etyki słowa
37. Kobiety w „męskich” zawodach	- określić tematykę tekstu Anny Dobiegały	- zrelacjonować, na czym polega praca bohaterki tekstu Anny Dobiegały	- wymienić cechy charakteru, które pomogły bohaterkom tekstu w osiągnięciu sukcesu zawodowego	- przygotować argumenty do dyskusji na temat znaczenia równego traktowania kobiet i mężczyzn w życiu zawodowym	- odszukać w różnych źródłach informacji przykłady kobiet, które odniosły sukces zawodowy w dziedzinie zdominowanej przez mężczyzn, i omówić ich osiągnięcia
38., 39. Sztuka dyskusyjna	- poprawnie posługiwać się terminami dotyczącymi dyskusji: <i>teza, argumenty, kontrargumenty</i>	- odróżnić rozmowę, spór, kłótnię od dyskusji - określić tezę przykładowej dyskusji - przygotować argumenty do dyskusji na wybrany temat	- sformułować kontrargumenty do podanych argumentów - zastosować argumenty i kontrargumenty w dyskusji	- wskazać błędy w przykładowej argumentacji - poprawić wskazane błędy w argumentacji	- omówić rolę moderatora w dyskusjach na forach internetowych
40. A gdyby mniej pracować?	- określić tezę, zawartą w tekście Bertranda Russella <i>Pochwała lenistwa</i>	- odszukać w tekście argumenty potwierdzające tezę o konieczności ograniczenia ilości pracy	- wyjaśnić, jak skrócenie czasu pracy może wpłynąć na jakość życia	- określić tekst Bertranda Russella jako esej - przygotować argumenty do dyskusji o skróceniu czasu pracy	- uczestniczyć w dyskusji na temat skrócenia czasu pracy, stosując odpowiednią argumentację
41. Podsumowanie – blaski i cienie pracy	- wymienić przykładowe utwory literackie i inne teksty kultury, których tematem jest ludzka praca	- podać przykłady pozytywnych aspektów pracy, ukazane w poznanych utworach	- zredagować wypowiedź pisemną na temat wyboru przyszłego zawodu	- omówić korzyści i zagrożenia związane z pracą, na podstawie wybranych utworów	- wypowiedzieć się na temat przemian modelu pracy we współczesnej gospodarce i współczesnym życiu społecznym
42. Cechy kultury	- poprawnie posługiwać	- określić tematykę tekstu	- omówić najważniejsze	- przedstawić własną	- przygotować infografikę

popularnej	się terminem <i>kultura popularna</i> - wymienić przykładowe teksty kultury popularnej, np. seriale, programy telewizyjne, utwory muzyczne, audycje radiowe, gry	Piotra Żabickiego - wypowiedzieć się na temat ulubionego tekstu kultury popularnej	cechy kultury popularnej - odróżnić dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej	opinię dotyczącą wybranych tekstów kultury popularnej	poświęconą ulubionemu pisarzowi lub twórcy kultury popularnej
43. Problemy komunikacji internetowej	- krytycznie odbierać informacje zamieszczane w internecie - sprawdzać wiarygodność i rzetelność informacji	- rozpoznawać fake newsy w przykładowych wypowiedziach internetowych	- negatywnie ocenić zjawisko trollowania	- rozpoznawać sposoby oznaczania wypowiedzi ironicznych w internecie	- sformułować zasady ochrony użytkowników internetu przed fake newsami
44. Kultura masowa w wierszu Wisławy Szymborskiej	- określić temat wiersza Wisławy Szymborskiej <i>Wieczór autorski</i>	- przedstawić najważniejsze informacje o życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej	- omówić sytuację liryczną w wierszu Wisławy Szymborskiej - wypowiedzieć się na temat zachowania publiczności ukazanego w tekście <i>Wieczór autorski</i>	- zredagować zaproszenie na spotkanie autorskie z wybranym twórcą kultury wysokiej	- zgromadzić argumenty „za” i „przeciw” do rozważenia problemu: <i>Na co lepiej poświęcać czas – poznawanie dzieł kultury wysokiej czy dzieł kultury popularnej?</i>
45. Piosenka jako zapis wspólnego doświadczenia	- wskazać elementy świata przedstawionego we fragmencie powieści <i>Król</i>	- opisać ulubiony rodzaj muzyki i jego reprezentantów	- określić emocje publiczności ujawniające się podczas koncertu opisanego w tekście Katarzyny Ryrych - omówić przeżycia artysty ukazane we fragmencie <i>Króla</i>	- określić wypowiedź bohatera powieści <i>Król</i> jako monolog wewnętrzny	- sformułować wypowiedź ustną lub pisemną opisującą przeżycia związane z koncertem ulubionego artysty
46. Pochwała życia w piosence Agnieszki Osieckiej	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Agnieszki Osieckiej - podać tytuły piosenek Agnieszki Osieckiej	- omówić tematykę piosenki <i>Niech żyje bal</i>	- odczytać motyw bału i tańca występujący w tekście Agnieszki Osieckiej jako metaforę ludzkiego życia	- omówić treść wybranej piosenki Agnieszki Osieckiej	- odszukać nawiązania do rzeczywistości PRL-u w piosence <i>Niech żyje bal</i>
47., 48. Poprawność	- omówić zasady stosowania znaków	- stosować zasady poprawnej interpunkcji	- wskazać problemy związane z interpunkcją	- wyodrębnić wtrącenia w tekście przy pomocy	- poprawnie stosować zasady interpunkcji

interpunkcyjna	interpunkcyjnych, w tym przecinka, średnika, wielokropka, cudzysłowu	w wypowiedziach pisemnych	w wypowiedziach internetowych	znaków interpunkcyjnych	w zdaniach wielokrotnie złożonych
49. Kultura popularna jako źródło wskazówek życiowych	- określić tematykę wywiadu prasowego z Przemysławem Staroniem	- wskazać różnice między kulturą wysoką a kulturą popularną - podać cechy wywiadu prasowego jako gatunku publicystycznego	- wymienić postaci popkultury, które mogą być inspiracją dla nastolatków, i uzasadnić swoją opinię	- zredagować wypowiedź pisemną o postaciach popkultury stanowiących wzorzec lub inspirację dla młodych ludzi	- opisać instalację artystyczną <i>Dismaland</i> , wskazując bohaterów popkultury i zjawiska medialne, do których się ona odwołuje - wyrazić opinię na temat dzieła Banksy'ego
50. Podsumowanie – znaczenie kultury popularnej	- podać przykłady dzieł należących do kultury wysokiej i dzieł zaliczanych do kultury popularnej	- wskazać ulubione utwory popkulturowe i uzasadnić swoją opinię	- przedstawić popkulturowe postacie mogące stanowić wzory do naśladowania dla młodych ludzi	- wymienić pozytywne i negatywne skutki oddziaływania kultury popularnej na odbiorców	- omówić wybrane motywy literackie i kulturowe pojawiające się w piosenkach poetyckich wybranego twórcy
51.,52. Retoryka jako sztuka przemawiania	- wymienić rodzaje przemówień	- rozpoznać różne rodzaje przemówień na podstawie przykładowych wypowiedzi - wskazać elementy budowy przemówienia jako formy wypowiedzi	- określić cel przemówienia i dobrać do niego argumenty - przygotować plan przemówienia	- zredagować przemówienie na wybrany temat	- omówić znaczenie stosowania pytań retorycznych w przemówieniu
53. Świat realny i wirtualny	- określić tematykę i główną myśl artykułu Ryszarda Kulika	- wyjaśnić pojęcie <i>świat wirtualny</i>	- opisać na podstawie tekstu wpływ nowoczesnych technologii na komunikowanie się ludzi	- wskazać wady i zalety nowych technologii na podstawie artykułu Ryszarda Kulika i własnych doświadczeń	- opisać instalację <i>Wchłonięci przez światło</i>
54. Niepewna ludzka rzeczywistość w wierszu Wisławy Szymborskiej	- określić tematykę wiersza Wisławy Szymborskiej <i>Może to wszystko</i>	- wymienić najważniejszych przedstawicieli literatury polskiej po 1989 r.	- wskazać wybrane ważne tematy literatury po 1989 r.	- omówić wizję ludzkiego życia ukazaną w wierszu Wisławy Szymborskiej	- wykonać ilustrację do utworu <i>Może to wszystko</i> w dowolnej formie, wykorzystując np. kadry z wybranych filmów, reprodukcje dzieł sztuki
55., 56. Bohater	- określić czas i miejsce	- nazwać uczucia,	- wskazać fragmenty	- wypowiedzieć się	- zredagować wpis

<p>zagubiony w polskiej rzeczywistości w opowiadaniu Olgi Tokarczuk</p>	<p>akcji opowiadania <i>Profesor Andrews w Warszawie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Olgi Tokarczuk - wymienić najważniejsze utwory Olgi Tokarczuk 	<p>przeżycia i doświadczenia bohatera opowiadania <i>Profesor Andrews w Warszawie</i></p>	<p>tekstu opisujące stany emocjonalne profesora Andrewsa, sposoby postrzegania innych ludzi i nieznanego miasta</p>	<p>na temat wykorzystania w opowiadaniu narracji personalnej</p>	<p>z dziennika lub opowiadanie z narracją ukazującą wydarzenia z perspektywy bohatera – na temat wizyty w obcym kraju</p>
<p>57. Przenikanie się światów w filmie <i>Incepcja</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - określić tematykę filmu <i>Incepcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać – na podstawie recenzji – zalety filmu Christophera Nolana 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzieć się na temat przenikania się świata realnego i nierzeczywistego w filmie <i>Incepcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać wybrane kadry z <i>Incepcji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić i uzasadnić własną ocenę filmu <i>Incepcja</i>
<p>58. Przemiana bohatera w opowiadaniu Jacka Dukaja <i>Katedra</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - omówić treść fragmentu opowiadania <i>Katedra</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Jacka Dukaja - określić tekst Jacka Dukaja jako opowiadanie fantastycznonaukowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać elementy fantastyczne w tekście Jacka Dukaja 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać środki artystyczne zastosowane w opisie katedry 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać recenzję filmu Tomasza Bagińskiego <i>Katedra</i> zawierającą porównanie animacji z pierwowzorem literackim
<p>59. Podsumowanie – nierzeczywiste światy w literaturze i filmie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podać tytuły dzieł literackich i filmowych zawierających motyw nierealności świata 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać cechy charakterystyczne twórczości Wisławy Szymborskiej, Olgi Tokarczuk 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzieć się na temat obcości człowieka w świecie – na podstawie utworów Olgi Tokarczuk, Wisławy Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić motyw wirtualnych światów w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzieć się na temat wpływu nowych technologii na kondycję człowieka i kształt współczesnego świata – na podstawie wybranych dzieł literackich i filmowych
<p>60., 61. Formy wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić elementy wypowiedzi argumentacyjnej: wstęp, rozwinięcie (argumentacja), zakończenie 	<ul style="list-style-type: none"> - dobrać argumenty do podanej tezy - sformułować wstęp i zakończenie wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać w przykładowej wypowiedzi argumenty logiczne, rzeczowe, emocjonalne - przeanalizować plan wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować plan wypowiedzi argumentacyjnej na wybrany temat - zredagować wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> - zredagować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Życie człowieka – ważny temat poezji XX wieku?</i>

			argumentacyjnej na podstawie przykładów		
62. Człowiek wśród zwierząt	- określić tematykę i główną myśl artykułu Zofii Karaszewskiej	- wskazać najważniejsze informacje naukowe o świecie zwierząt przedstawione w artykule <i>Homo sapiens przegrywa</i>	- wymienić podobieństwa i różnice między ludźmi i zwierzętami omówione w tekście Zofii Karaszewskiej	- wyjaśnić pojęcie <i>antropocentryzm</i>	- określić, na czym polega krytyczna ocena antropocentryzmu w książce <i>Czy jesteśmy mądrzejsi od szympanów?</i>
63. Obraz ludzkich relacji w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	- omówić sytuację opisaną w opowiadaniu <i>Góra Edek</i>	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego	- ocenić zachowanie bohaterów utworu <i>Góra Edek</i> - określić negatywne zjawiska społeczne ukazane w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	- odczytać aluzje literackie występujące w utworze <i>Góra Edek</i>	- odnieść się do tez Ewy Wilk zawartych w tekście <i>Kto jest w Polsce chamem</i> i uzasadnić swoje stanowisko za pomocą odpowiednich argumentów
64. Współczesny człowiek w wierszach Marcina Świetlickiego	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Marcina Świetlickiego	- wskazać doświadczenia życia codziennego ukazane w utworach <i>McDonald's</i> i <i>Którejś nocy taki sen</i>	- określić sytuację liryczną w wierszach Marcina Świetlickiego - omówić obraz współczesnego człowieka przedstawiony w utworach <i>McDonald's</i> i <i>Którejś nocy taki sen</i>	- wskazać neologizmy poetyckie w wierszu <i>Którejś nocy taki sen</i> - wyjaśnić metaforyczne znaczenie tytułu wiersza <i>McDonald's</i>	- zinterpretować wybrany utwór Marcina Świetlickiego
65. Poprawność fonetyczna	- korzystać ze słowników, w tym ze słownika poprawnej polszczyzny, dla ustalenia właściwej wymowy wyrazów	- wskazać błędy fonetyczne w przykładowych wypowiedziach ustnych - poprawić dostrzeżone błędy fonetyczne	- poprawnie wymawiać przykładowe liczebniki - przedstawić zasady akcentowania wyrazów w języku polskim - stosować zasady poprawnego akcentowania	- wyjaśnić, na czym polega uproszczenie grupy spółgłoskowej - podać przykład uproszczenia grupy spółgłoskowej	- stosować zasady poprawnej wymowy w sytuacji oficjalnej
66. Problemy ekologiczne naszego świata	- określić tematykę wywiadu z Szymonem Malinowskim, współautorem książki <i>Nauka o klimacie</i>	- wskazać tezy autora książki <i>Nauka o klimacie</i> dotyczące zagrożeń klimatycznych dla współczesnego człowieka	- wymienić cechy gatunkowe wywiadu prasowego - odróżnić film dokumentalny od filmu fabularnego - podać przykłady filmów	- sformułować propozycje dodatkowych pytań do wywiadu z Szymonem Malinowskim	- omówić problemy klimatyczne ukazane w wybranym filmie dokumentalnym

			dokumentalnych dotyczących zmian klimatycznych		
67. Czy sztuczna inteligencja zagraża ludzkości?	- omówić eksperyment dziennikarzy gazety „The Guardian” opisany w artykule Katarzyny Grzelak	- wyjaśnić pojęcie <i>sztuczna inteligencja</i>	- wymienić argumenty za rozwojem sztucznej inteligencji przedstawione w tekście	- zredagować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy ludzie powinni obawiać się sztucznej inteligencji?</i>	- podać przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury podejmujących temat sztucznej inteligencji
68. Podsumowanie – co dalej z naszym światem?	- wymienić przykładowe utwory literackie ukazujące problemy współczesnego człowieka	- przedstawić tematykę wybranego utworu Marka Nowakowskiego	- określić emocje i zachowania ludzkie opisane w utworach Marka Nowakowskiego	- wypowiedzieć się na temat zagrożeń dla naszego świata – na podstawie poznanych tekstów, w tym artykułów prasowych	- przygotować wypowiedź pisemną lub ustną dotyczącą sytuacji współczesnego człowieka – na podstawie poznanych utworów literackich
69., 70. Powtórzenie wiadomości – od czasów II wojny światowej do nowszej współczesności	- wskazać przedstawicieli literatury polskiej w poszczególnych okresach – od II wojny światowej po współczesność	- scharakteryzować w zwięzły sposób okresy w literaturze i kulturze polskiej: lata II wojny światowej i okupacji, okres 1945–1989, okres po 1989 r.	- podać przykłady utworów literackich z danego okresu po II wojnie światowej oraz określić ich tematykę	- wymienić wybrane ważne tematy w literaturze polskiej II połowy XX w. oraz w literaturze współczesnej	- przedstawić i ocenić wybrane utwory ulubionego autora współczesnego

Autorka: Krystyna Brząkalik